

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Ohjauksen uudet tuulet – valtiovarainministeriön näkökulma hallinnon uudistumiseen

Palkeet –foorumi 13.9.2018

Alivaltiosihteeri Päivi Nerg

Itäinen, VII

Sisältö

- Ohjauksen ajattelukehikot
- Ohjauksen näkökulma rakenteellisiin muutoksiin ja ohjauksen tuulia
- Jatkumo hallitusohjelmasta tulosohjaukseen
- Muuttuvat rakenteet ja uudet ohjausmallit: case-esimerkkeinä Maakuntien ohjaus ja Luovaviraston ohjaus

Ohjauksen kehikko

Strateginen ohjaus

- Hallitusohjelma ja sen toimintasuunnitelma
- Muut hallituksen strategiset päätökset

Resurssiohjaus

- Julkisen talouden suunnitelma
- Valtion talousarvio -prosessi
- Tulosohtaus

Normiohjaus

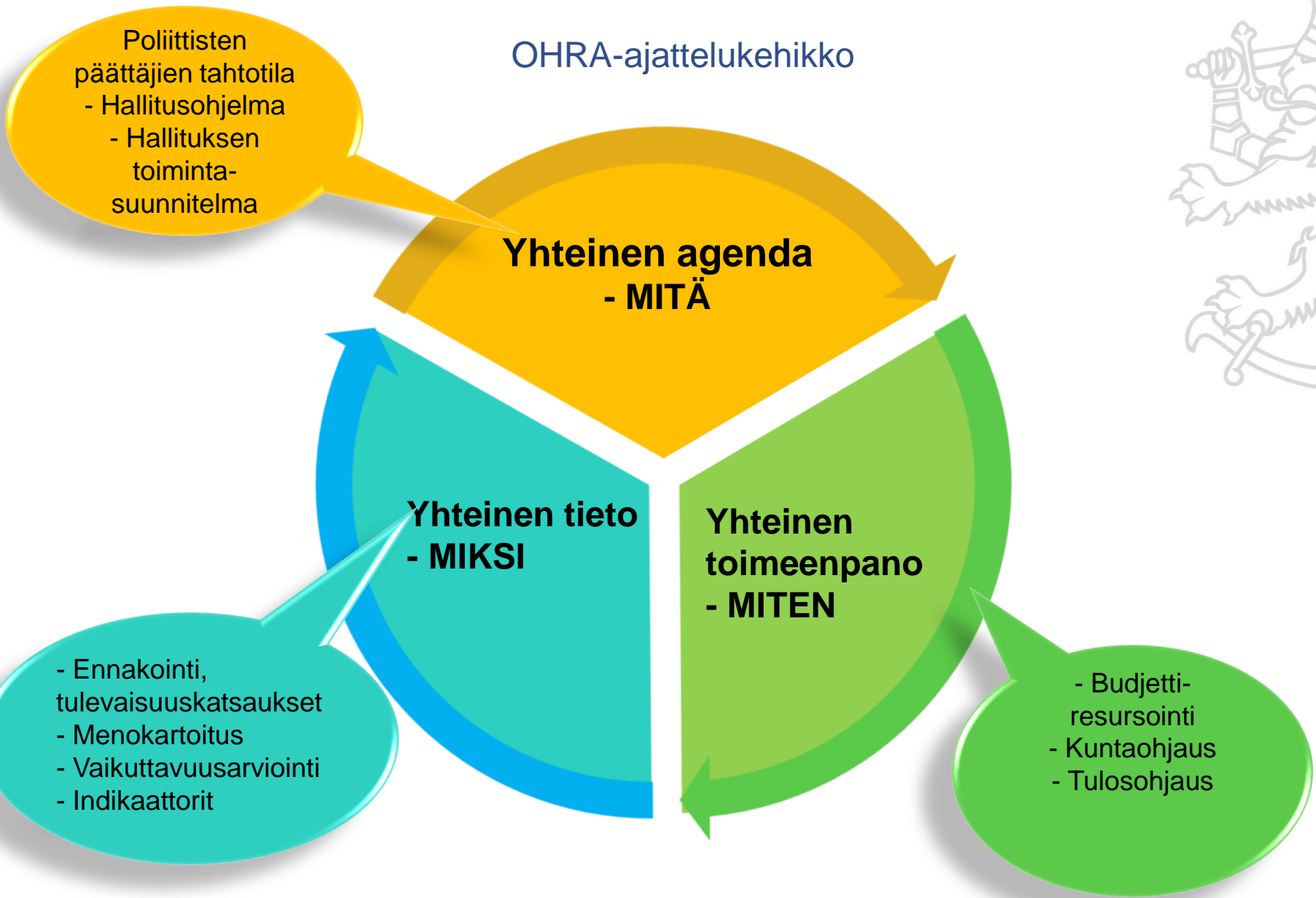
- Lait ja asetukset
- EU-säädökset
- Muut normit

Muu ohjaus

- Konserniohjaus
- Yhteiset johtamistavoitteet
- Rakenteiden muotoilu
- Kannusteet ja palkitseminen

OHRA-ajattelukehikko

Ohjauksen näkökulma rakenteellisiin muutoksiin

- Yhtenäiselle valtioneuvostolle on entistä vahvempi tilaus
 - Toimintaympäristön muutokset ja poikkihallinnolliset ongelmat (ilmiöt)
 - Uudet itsehallinnolliset maakunnat ja niiden ohjausmenettelyt
 - Kuntien vähenevät tehtävät ja muuttuva rooli sekä valtion ohjauksen sovittaminen tähän todellisuuteen
 - Valtion lupa- ja valvontaviraston perustaminen: ministeriöiden yhteistyöhön perustuva ohjausmalli
- Hallinnon rakenne tiivistyy ja yksikkökoko kasvaa
 - Jatkossa 18 maakuntaa järjestävät kaikki alueensa sosiaali- ja terveystalvet. Maakunnille siirtyy myös muita tehtäviä ELY-keskuksista, TE-toimistoista, aluehallintovirastoista, maakuntien liitoista ja muista kuntayhtymistä sekä kunnista.
 - Virastoja valtakunnallistetaan ja valtion aluehallinto lakkaa: valtion virastokentästä rakentuu ”yksiportainen”

Ohjauksen tuulia

- Valtionhallinnon yhteiset käytännöt ja hallinnonalan omat ohjausmenettelyt
- Keskittyminen strategisesti merkittävimpiin ja muutosta edellyttäviin asioihin
- Johtaminen ja johdon sitoutuminen ratkaisevaa
- Kumppanuus, strukturoitu vuorovaikutus, dialogi
- Selkeät roolit ja tehtävät sekä toimivat foorumit
- Perustana selkeät tavoitteet, niitä kuvaavat mittarit ja toteutumisen seuranta
- Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden lisääminen
- Raportointi ja sitä tukevat järjestelmät

Hallitusohjelman toteuttaminen

– virastojen ohjausta kolmella tasolla

Valtioneuvosto

- Hallitusohjelma ja sen toimintasuunnitelma

Hallinnonalat

- Konsernistrategiat

Virastot

- Tulossopimukset

Hallituskauden:

- strategiset tavoitteet
- kärkihankkeet
- reformit

Hallinnonalan rooli yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa:

- hallitusohjelma
- hallinnonalan omat strategiset tavoitteet

Virastojen rooli yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamisessa, operatiiviset tulostavoitteet:

- hallitusohjelma
- hallinnonalan strategia
- viraston omat strategiset tavoitteet

- Strategisempi ja selkeämpi tavoitteenasettelu
- Aidosti yhteiset tavoitteet
- Rajallisempi määrä tavoitteita
- Yhteinen prosessi

- Mittarit ja toteutumisen seuranta
- Tietopohjan aito hyödyntäminen tulevien tavoitteiden pohjana

**TULOS-
ohjaus**

Tulosohjauksen yhteiset periaatteet

Tulosohjaus on osa valtiokonsernin ohjauksen kokonaisuutta

- Yhteiskunnallinen vaikuttavuus syntyy eri toimijoiden välisen yhteistyön tuloksena
- Hallinnonalojen ohjaus perustuu valtionhallinnon yhteisiin linjauksiin ja käytäntöihin sekä hallinnonalojen omiin ohjausmenettelyihin
- Tulosohjaus keskittyy strategisesti merkittävimpiin ja muutosta edellyttäviin asioihin. Ohjauksen intensiivisyys vaihtelee
- Ohjaustoiminnoissa on selkeät roolit ja tehtävät sekä toimivat foorumit
- Tulosohjaus on ammattimaista ja johdonmukaista
- Tulosohjauksen perustana ovat selkeät tavoitteet, niitä kuvaavat mittarit ja toteutumisen seuranta
- Tulosohjaus perustuu johdon ja asiantuntijoiden strukturoituun vuorovaikutukseen, aitoon dialogiin ja kumppanuuteen
- Yhteiset tietojärjestelmät ja välineet tukevat periaatteiden toteutumista

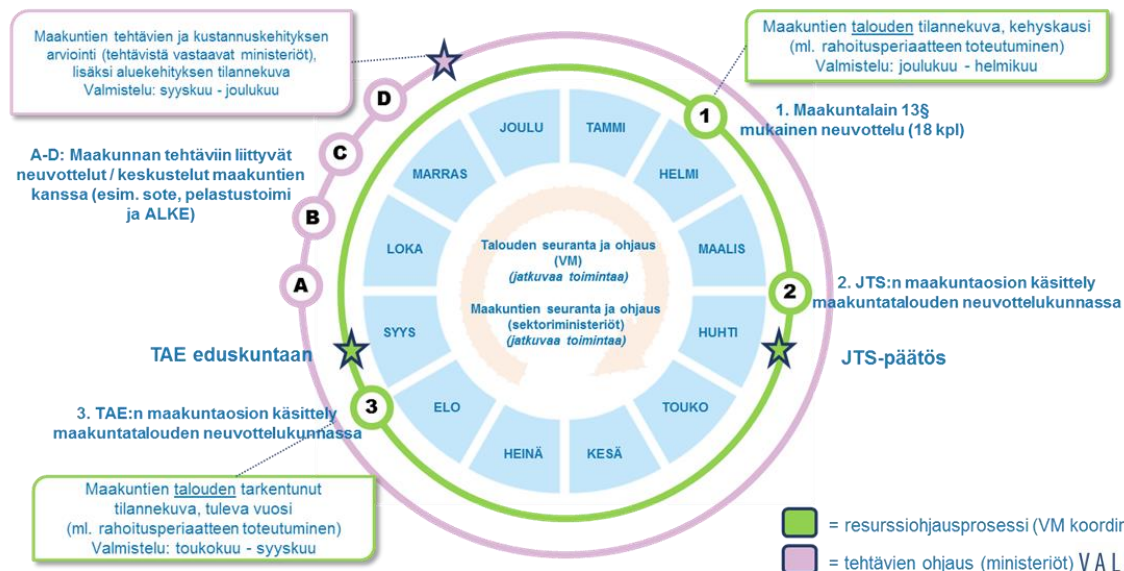
Maakuntien ohjaus

Maakuntien ohjauksen yleiset tavoitteet

- Varmistaa uudistuksen kustannustenhillintätavoitteen ja rahoitusperiaatteen toteutuminen maakunnissa.
- Havaita maakuntien mahdolliset ongelmat rahoituksessa riittävän ajoissa ja puuttua niihin oikea-aikaisella ja oikeanlaisella ohjauksella.
- Sovittaa yhteen eri hallinnonalojen ohjaus siten, että maakuntia ohjataan suunnitelmallisesti ja yhdensuuntaisesti.

Rakennetaan yhteistä valtioneuvoston ohjausta: VN-ohjaustiimi

- Mukana kahdeksan ministeriötä – VM, STM, TEM, YM, LVM, SM, MMM ja OKM – n. 30 henkilöä
- Yhteinen tieto ja yhteinen tekeminen auttavat yhteisen näkemyksen syntymistä.
- VN-tason kokonaisohjaus sekä toimivat toimintatavat ja käytännöt tulevalle maakuntien ohjaukselle

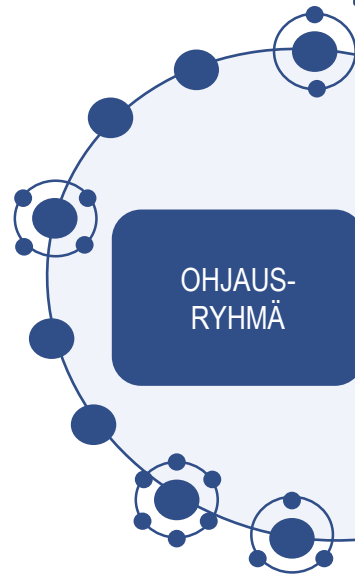

Luova-viraston ohjaus

Valtion lupa- ja valvontavirastoa ohjaavat yhteisesti OM, SM, VM OKM, MMM, TEM, STM ja YM (*yhteinen ohjaus*)

Ministeriöt organisoituvat sisäisesti (tiimi, verkosto tms. malli) siten, että Lupa- ja valvontaviraston ohjauksen valmisteluun osallistuvat kaikki relevantit tahot

Valtioneuvosto asettaa yhteisen ohjauksen toteuttamiseksi Luovan ohjausryhmän neljäksi vuodeksi kerrallaan. Ohjausryhmässä ovat edustettuina mainitut ministeriöt sekä Luova.

- ✓ Yhteinen ohjaus **ministeriöiden yhteisen näkemyksen** muodostamisen kautta
- ✓ Yhteinen ohjaus on **strategisen** tason ohjausta jättäen tilaa viraston johtamiselle

Yhteinen ohjaus

- Tulossopimus
- Talousarvio
- Kehys/JTS
- Tilinpäätökannanotto
- Muu strateginen ohjaus

Luova

Luovan ehdotus tulossopimukseksi
Luovan TAE- ja kehusehdotus
Luovan tilinpäätös
Luovan pääjohtaja osallistuu ohjausryhmän työskentelyyn